

Szép Erika

VÉDJEJEGYEK A METAVERZUMBAN*

Értem én, de...

A metaverzummal mint jelenséggel való első találkozások a legtöbb embernek az „értem én, de fel nem foghatom” mondást juttatják eszébe, hiszen nem könnyű eligazodni ebben a „szép új világban”.

Hát én immár kit/mit válasszak

A fenti kérdés felvetése arra utal, hogy elsősorban a nagy cégek védjegyjogosultjai, a jó hírű védjegyek tulajdonosai voltak azok, akik először „észbe kaptak”, és védjegybejelentéseket nyújtottak be a már korábtól fogva oltalom alatt álló „fizikai” védjegyeik egy részére olyan árujegyzékkel, amely kiterjed termékeiknek a metaverzumban történő használatára is. Nyilvánvalóan ezt a lépést azért tették, hogy a már meglévő jogait a virtuális világban is érvényesíteni tudják.

A Nike Inc. az elsők között volt, mely az Egyesült Államok Szabadalmi és Védjegy hivatalához (USPTO) védjegybejelentést tett, és amely cég az elsők között vásárolt földterületet a metaverzumban, ahol „NIKELAND” elnevezés alatt kínálja eladásra védjeggyel ellátott áruit.

Itt meg kell jegyezni, hogy a védjegybejelentések először az USA-ban kerültek benyújtásra és csak ezt követően „terjedt át” ez a fajta igény a védjegyjogosultak részéről a tengerentúlról Európába, aminek következtében ugrásszerűen megnőtt a metaverzumra vonatkozó bejelentések száma az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatalában (EUIPO) is.

* A MIE 2022. november 17–18-án megrendezett konferenciáján elhangzott előadás szerkesztett változata.

Ezek a védjegybejelentések általában három áruosztályra irányulnak, mégpedig az áruk és szolgáltatások nemzetközi osztályozása alapján (röviden: nizzai osztályozás) a 9., 35. és a 41. osztályra. A Nike Inc. NIKE, JORDAN, JUST DO IT védjegyére az alábbi árujegyzékkel tette meg bejelentéseit az USPTO-nál:

- 9. osztály: Letölthető virtuális áruk, nevezetesen számítógépes programok lábbelivel, ruházattal, fejfedővel, szemüveggel, táskákkal, sporttáskákkal, hátizsákokkal, sporteszközökkel, művészettel, játékokkal és kiegészítőkkel online és online virtuális világokban való használatra.
- 35. osztály: Virtuális árukat tartalmazó kiskereskedelmi szolgáltatások, nevezetesen lábbelik, ruházat, fejfedők, szemüveg, sporttáskák, hátizsákok, sporteszközök, művészet, játékok és online használatra szánt kiegészítők; online kiskereskedelmi szolgáltatások, amelyek virtuális árut tartalmaznak, nevezetesen lábbelit, ruházatot, fejfedőt, szemüveget, táskákat, sporttáskákat, hátizsákokat, sporteszközöket, művészetet, játékokat és kiegészítőket.
- 41. osztály: Szórakoztató szolgáltatások, nevezetesen online, nem letölthető virtuális lábbelik, ruházat, fejfedők, szemüvegek, táskák, sporttáskák, hátizsákok, sporteszközök, művészet, játékok és kiegészítők biztosítása virtuális környezetben való használatra.

Az elmúlt időszakban a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalához (SZTNH) is érkezett a metaverzumot célzó bejelentés, mégpedig a LOUIS VUITTON divatmárkát előállító cégtől. Ezeket a bejelentéseket az SZTNH már meghirdette a Szabadalmi Közlöny és Védjegyértésítőben. A védjegybejelentések árujegyzéke a fentiekben már említett áruosztályokon túl kiterjed a 36. és a 42. szolgáltatási osztályra is. Az árujegyzékbe tartozó áruk körébe – a teljesség igénye nélkül – egyebek mellett az alábbi áruk tartoznak:

- 9. áruosztály: ...letölthető számítógépes fájlok, amelyek virtuális árukat, helyszíneket vagy karaktereket tartalmaznak online és virtuális, kiterjesztett vagy kevert valóság környezetben való használatra...
- 35. áruosztály: ...digitális gyűjtőeszközök vagy nem helyettesíthető zsetonok online kiskereskedelmi értékesítése vagy bérbeadása virtuális, kiterjesztett vagy kevert valóság környezetben...
- 36. áruosztály: ...virtuális javakkal, helyszínekkel vagy karakterekkel, digitális gyűjtőeszközökkel és nem helyettesíthető zsetonokkal kapcsolatos pénzügyi szolgáltatások...
- 41. áruosztály: ...társasági szórakoztató rendezvények, szimpóziumok, konferenciák, kongresszusok szervezése...kiterjesztett vagy kevert valóság környezetben...
- 42. áruosztály: ...nem letölthető szoftver virtuális áruk, órák, szemüvegek, parfümök, táskák ..., ruházat, lábbelik, fejfedők ... karakterek, avatárok ... online vagy offline, virtuális, kiterjesztett vagy kevert valóság környezetben történő létrehozására, ... animált és nem animált digitális vizuális megjelenítésére ...

Az Adidas AG sem szeretett volna lemaradni a konkurens Nike Inc.-től, így az „adiVERSE” elnevezés alatti „piactéren” kínálja termékeit, sőt, a The Coca-Cola Company limitált kislelésben metaverzum ízű üdítőitalt hozott forgalomba a virtuális térben. Mindenkinek a képzeletére bízunk, hogy milyen lehet a metaverzum ízű kóla.

Egy gyönyörű barátság kezdete?

A futballvilágot sem kerülte el a metaverzum, aminek következtében pl. David Beckham három védjegyet jelentett be NFT-kre, virtuális ruházatra és lábbelikre, valamint virtuális eseményekre. Ugyanígy tett Cristiano Ronaldo is, aki exkluzív NFT-partnerséget írt alá a Binance kriptotőzsdével, aminek keretében CR-fémjelezte NFT-k fognak megjelenni a platformon.

CRYPTO + METAVERSE TRADEMARK APPLICATION	
 <p>Serial No.: 97536450 Filed: August 5, 2022</p> <p>Owners Real Madrid Club de Futbol Futbol Club Barcelona</p>	<p>IC 009: ... e-commerce and e-payment software; e-commerce software enabling users to conduct electronic business transactions over a computer network; ...Virtual reality software; ...downloadable software for using as an e-wallet; downloadable software for managing cryptocurrency transactions using blockchain technology, none of the foregoing in connection with banking, insurance or financial matters</p> <p>IC 025: Clothing, footwear and headwear; sportswear...</p> <p>IC 041: Provision of non-downloadable virtual products, including clothing, footwear and headgear</p>
SOURCE: MICHAEL KONDODIIS, ESQ.	

Hovatovább két rivális futballclub, a Real Madrid és az FC Barcelona közösen nyújtott be védjegybejelentést a 9., a 25. és a 41. osztályokra vonatkozó virtuális árukra és szolgáltatásokra.

Virtuális áruk, nem helyettesíthető tokenek és a metaverzum

Miután az EUIPO-hoz benyújtott, a metaverzummal kapcsolatos védjegybejelentések száma ugrásszerűen megnőtt, az EUIPO iránymutatást adott ki 2022. június 23-án a fenti cím-

mel. Ebben az iránymutatásban az EUIPO a metaverzumra vonatkozó árujegyzékbe tartozó áruk elfogadható meghatározását tette közzé az alábbiak szerint.

- A virtuális áruk a 9. osztályba tartoznak, mivel digitális tartalomként vagy képként kezelik őket. A *virtuális áru* kifejezés azonban önmagában nem egyértelmű és pontos, ezért tovább kell pontosítani annak a tartalomnak a megjelölésével, amelyre a virtuális áruk vonatkoznak (pl. *letölthető virtuális áruk, nevezetesen virtuális ruházat*).
- A nizzai osztályozás 12. kiadása (2023. január 1.) magában foglalja a 9. osztályba tartozó, *nem helyettesíthető tokenekkel hitelesített letölthető digitális fájlok* kifejezést. Az EUIPO a *nem helyettesíthető tokenek* kifejezést önmagában nem fogadja el. Meg kell adni az NFT által hitelesített digitális elem típusát.

Az iránymutatás szerint 2023. január 1-jén jelenik meg a nizzai osztályozás 12. kiadása, továbbá ugyanezen időpontban kerül sor a formatervezésiminta-oltalmakra vonatkozó ún. locarnói osztályozás 14. kiadásának megjelenésére is. Érdekességként említendő, hogy a locarnói osztályozás 14. kiadása a következőket tartalmazza: „*kiterjesztett valóság grafikus felhasználói felületei*”. Vélhetően az SZTNH Védjegy és Design Főosztálya már javában munkálkodik a két kiadás magyar nyelvre történő átültetésén annak érdekében, hogy azok 2023. január 1-jén az SZTNH honlapján is hozzáférhetővé váljanak.

A nizzai osztályozás 9. áruosztályának problematikája (46. áruosztály?)

A 9. áruosztály az a nizzai áruosztályok közül, amely a legszétágazóbb árukat tartalmazza, és számosságában is a legtöbb árufajtát foglalja magában. Ha összevetetjük a nizzai jegyzékben található árukat és a sokak által használt „TmClass” adatbázis ugyanazon osztályba sorolt áruit és szolgáltatásait, a következő eredményeket kapjuk:

- „TmClass”: 9. áruosztály: 257 oldalon 6411 áru (nizzaiban ugyanitt: 820 áru)
- 25. áruosztály: 1088 áru (nizzaiban: 186)
- 30. áruosztály: 2109 áru (nizzaiban: 286)
- 35. áruosztály: 2241 szolgáltatás (nizzaiban: 162)
- 36. áruosztály: 1926 szolgáltatás (nizzaiban: 97)
- 41. áruosztály: 2853 szolgáltatás (nizzaiban: 165)

Hogy mennyire szerteágazó a 9. áruosztály, arra álljon itt néhány példa: számítógépek, abakuszok, a bronzcsnyomásmérők, kamerák, fényképezőgépek, alkoholszondák, bűvárorszípeszek, vízálló tokok okostelefonokhoz, bankkártyák stb.

Erre az áruosztályra nem mondható el az, hogy olyan árukat foglal magában, amelyek azonos vagy legalábbis hasonló termékkörre terjednek ki, mint ahogyan ez igaz a 29. és a 30. osztályba sorolt élelmiszeripari termékekre vagy a 25. osztályba tartozó különféle ruházati cikkekre.

A 9. áruosztály mára oly mértékben felduzzasztott és szerteágazó lett, hogy talán érdemes lenne elgondolkodni azon, hogy ha nem is egy új, 46. áruosztály létrehozásával, de talán egy

9/1 vagy 9/2 alatti szétbontással egységesebbé, átláthatóbbá és logikailag összetartozóbbá lehetne tenni az árujegyzékbe tartozó áruk körét.

Jogérvényesítés a metaverzumban

Az Európai Unióban folyamatban lévő jogesetről még nincs tudomásom, ellenben az USPTO előttiról igen. Történt ugyanis, hogy egy magánszemély védjegybejelentést nyújtott be a GUCCI és a PRADA megjelölésre a 9. áruosztályban metaverzumban megjeleníthető ruházati cikkekre, táskákra. Természetesen mindkét jó hírű védjegy jogosultja fellépett ezekkel a bejelentésekkel szemben, melyek az USPTO részéről ennek következtében elutasításra kerültek.

A dolog érdekessége, hogy ez idő tájt sem a GUCCI, sem a PRADA védjegyoltalma nem terjedt ki a 9. osztályra, azok klasszikusan a 25. osztályba sorolt árukra (ruházati cikkek, cipők, kalapárúk) álltak oltalom alatt. Ennek ellenére az USPTO a döntésében arra az álláspontra helyezkedett, hogy mivel mindkét jó hírű, korábbi elsőbbségű védjegyoltalma kiterjed a 25. osztályba sorolt ruházati termékekre, ezért az áruhasznosság a jelen esetben a 25. osztálybeli „fizikai” és a 9. áruosztályba sorolt „virtuális” ruházati termékek között fennáll.

Az USPTO azzal, hogy nem tett különbséget az eltérő osztályba sorolt valós és a virtuális áruk között, mindenképpen iránymutató és követendő döntést hozott, melynek akár az is lehet a hozadéka, hogy nem feltétlenül szükséges a védjegybejelentéseket párhuzamosan megtenni a 9. osztályban az áruk virtuális megjelenési formáira ahhoz, hogy a már meglévő védjegyjogok érvényesíthetők legyenek. Érdekes lesz, hogy az EUIPO, illetve az Európai Unió Bírósága hogyan fog dönteni hasonló esetben.

A másik, az USA szövetségi bírósága előtt folyamatban lévő jogeset a Hermès International vs. Mason Rothschild-ügy, melynek során a méregdrága, különleges bőrből, kézzel készült BIRKIN táskáiról ismert Hermès International cég védjegybitorlás iránti keresetet nyújtott be Mason Rothschilddal szemben, mivel Rotschild METABIRKINS néven 2021 decemberében kezdte el értékesíteni NFT-jét, amelynek során a jól ismert BIRKIN táskák inspirációjaként szőrmével borított virtuális táskákkal jelent meg a metaverzumban. (Az NFT eladásai állítólag meghaladták az 1,1 millió dollárt, a legdrágább NFT pedig 45 100 dollárért kelt el.)

A jogérvényesítés kérdései (a jó hírű védjegyek előnyben?)

A jó hírű védjegyek jogosultjai előnyben vannak a metaverzumban is, hiszen sok esetben egyrészt osztályokon átívelő védelem illeti meg őket, másrészt a virtuális világban megvalósuló jogsértések monitorozására fordítható anyagi lehetőségeik sem oly mértékben korlátozottak, mint a „mezei” védjegyjogosultaké.

A metaverzummal összefüggő jogérvényesítés kérdéseit most pusztán a felsorolás szintjén jelenítjük meg, mivel az ezekre adandó megfelelő válaszok megtalálása még sokunk együttgondolkodását igényli:

- lehetséges jogsértések rendszeres nyomon követése (emberek VR-szemüveggel, automatizált rendszerek, mesterséges intelligencia bevonásával);
- az összetéveszthetőség megítélése, kettős feltételrendszer (megjelölés és az árujegyzék) érvényesíthetősége;
- a védjegyhasználat kérdései (a fizikai árukra lajstromozott védjegyek és a virtuális árukra oltalom alatt álló védjegyek kapcsolata);
- Illetékesség kérdése (melyik joghatóság fog eljárni), a jogsértő „személyének” beazonosítása.

Végezetül le kell szögeznünk, hogy meg kell próbálnunk megbarátkozni a metaverzummal, eligazodni ebben a világban annak érdekében, hogy a leghatékonyabb segítői legyünk ezekben a kérdésekben is az ügyfeleknek.

*„...és most már azt hiszem, hogy nincs igazság,
már azt, hogy minden kép és költemény,
azt, hogy Dsuang Dszi álmodja a lepkét,
a lepke őt és mindhár munkat én.”
(Szabó Lőrinc Dsuang Dszi álma)*

